

An aerial photograph of a mountainous landscape in Slovenia during autumn. The scene is characterized by rolling hills and valleys. The foreground and middle ground are dominated by dense forests with trees in various shades of green, yellow, and orange. A thick layer of white mist or fog hangs in the valleys, partially obscuring the lower slopes. In the center-right, a small cluster of buildings with red roofs is visible on a grassy slope. The background shows more forested mountains under a soft, hazy sky. The overall atmosphere is serene and scenic.

**GOZDOVI IN GOZDARSTVO  
SLOVENIJE**

Naslov: Gozdovi in gozdarstvo Slovenije

Založnik: Gozdarski inštitut Slovenije, Založba Silva Slovenica, Ljubljana 2025

Urednik: Matjaž Čater

Uredniški zbor: Matjaž Čater, Primož Simončič

Recenzenta: Franc Batič, Andrej Breznikar

Oblikovanje: Neža Trobec

Naslovna fotografija in naslovne fotografije poglavij: Matjaž Čater

Tisk: Luart; <https://luart.si/>

Izdaja: 1. izdaja

Cena: brezplačno

Naklada: 1000

DOI 10.20315/SFS.190



Tisk publikacije je financiralo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s sredstvi Gozdnega sklada.



CIP - Kataložni zapis o publikaciji  
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

630(497.4)

GOZDOVI in gozdarstvo Slovenije / [urednik Matjaž Čater ; naslovne fotografije poglavij Matjaž Čater]. - 1. izd. - Ljubljana : Gozdarski inštitut Slovenije, Založba Silva Slovenica, 2025

ISBN 978-961-6993-92-0  
COBISS.SI-ID 242170371

## Kazalo

9	Predgovor
13	Slovenski gozdovi
22	Slovenski gozdovi v številkah (2024)
25	Strukturne spremembe gozdnih sestojev v Sloveniji na regionalni in nacionalni ravni v zadnjih petdesetih letih
26	Uvod
27	Spremembe velikosti gozdne površine
28	Spremembe v zgradbi in drevesni sestavi gozdnih sestojev
31	Dejavniki strukturnih sprememb gozdnih sestojev
31	Okoljski dejavniki
33	Gospodarjenje z gozdovi
35	Socialno-ekonomski dejavniki
35	Zaključek
41	Gospodarjenje z gozdovi – gozdnogojitvene zvrsti v Sloveniji
44	Gozdnogojitveni sistemi
45	Golosečni način
46	Sistem zastornih sečenj
47	Sistem robnih sečenj
48	Skupinsko postopni način
49	Prebiralni način
51	Sproščena tehnika gojenja
54	Gozdnogojitveno načrtovanje
54	Gozdnogojitveni cilji
55	Ukrepi
56	Gozdnogojitveni načrt
58	Obnova
61	Znanstvena podpora sonaravnega načina gospodarjenja z gozdovi
62	Kontrolna metoda kot znanstveno utemeljeno vrednotenje uspešnosti sonaravnega gojenja gozdov
64	Pragozdni rezervati, sonaravni način gojenja in znanstvene raziskave
65	Prostorsko-časovna dinamika vrzeli in sestojna struktura
66	Ekonomski vidiki sonaravnega gojenja gozdov
68	Sonaravno gojenje v rekreacijskih in varovalnih gozdovih

68	Kritika sonaravnega gojenja gozdov
69	Združenje Pro Silva za mreženje znanja
69	Pro Silva in biotska raznolikost
70	Neavtohtone gozdne vrste
71	Ohranjanje krajine
71	Sklepi
75	Trajnostno upravljanje prostoživečih živalskih vrst
76	Uvod
77	Upravljanje rastlinojedih parklarjev
79	Upravljanje velikih zveri
81	Prihodnji izzivi
85	Varstvo gozdov in prevladujoča tveganja za gozdove
86	Poročevalsko in prognostično - diagnostična služba za gozdove
86	Zdravstveno varstvo rastlin v gozdarstvu
88	Podlubniki
88	Invazivne tujerodne vrste
89	Varstvo pred abiotskimi in biotskimi motnjami
95	Pridobivanje, trg in raba gozdnih lesnih sortimentov
96	Posek lesa v slovenskih gozdovih
97	Proizvodnja gozdnih lesnih sortimentov v Sloveniji
102	Trg lesnih goriv v Sloveniji
108	Raba gozdnih lesnih sortimentov v Sloveniji
111	Certificirani lesni proizvodi
115	Nelesni gozdni proizvodi
120	Prihodnji izzivi
125	Organizacija in nacionalna zakonodaja slovenskega gozdarstva
127	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
128	Zavod za gozdove Slovenije (ZGS)
132	Gozdarski inštitut Slovenije (GIS)
132	Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani
133	Slovenski državni gozdovi (SiDG)

# GOZDOVI IN GOZDARSTVO SLOVENIJE



## Pridobivanje, trg in raba gozdnih lesnih sortimentov

Špela Ščap, *Gozdarski inštitut Slovenije*  
Darja Stare, *Gozdarski inštitut Slovenije*  
Nike Krajnc, *Gozdarski inštitut Slovenije*

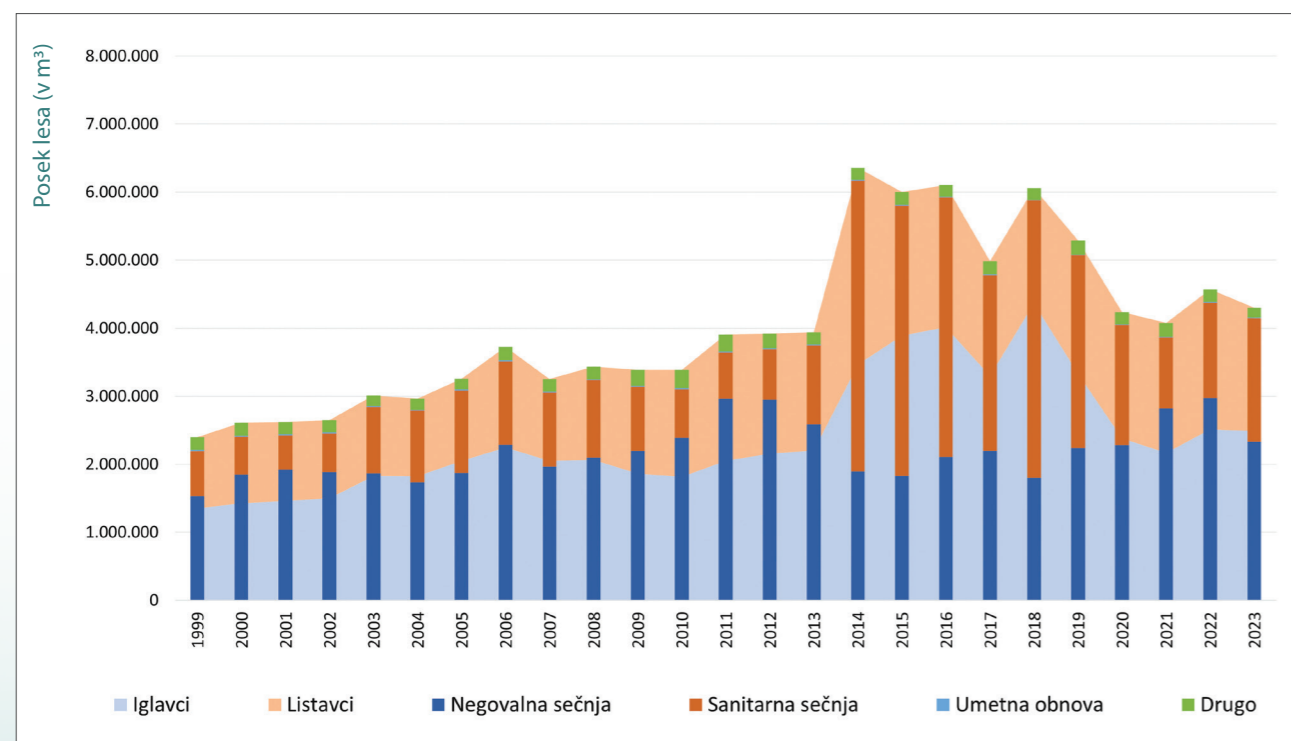
DOI 10.20315/SFS.190.7

## Posek lesa v slovenskih gozdovih

Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) že od začetka svojega delovanja (1994) praviloma povečuje z GGN načrtovani možni posek. Tako se je možni posek na ravni države določen z gozdnogospodarskimi načrti v času delovanja ZGS povečal s 3.147.771 m<sup>3</sup> (1994) na 7.166.665 m<sup>3</sup> (2021) oziroma za 128 %. Podatki o strukturi poseka kažejo, da je v obdobju 1999–2013 prevladoval negovalni posek (t. j. izbiralna redčenja in pomladitvene sečnje) in sicer s povprečno 64 % v skupnem poseku. Delež sanitarnih sečenj v skupnem poseku je v obdobju 1999–2013 v povprečju predstavljal 27 %. V obdobju 2014–2018, ko so gozdove prizadele obsežne ujme (žledolom, vetrolomi, gradacija podlubnikov), je bil delež negovalnih posekov majhen (povprečno

32 %), izrazito pa se je povečal sanitarni posek, ki je v povprečju znašal več kot 3,74 milijona m<sup>3</sup> oz. 63 % glede na skupni posek. Po letu 2018 se delež sanitarnega poseka v skupnem poseku zmanjšuje; v letu 2019 je le ta dosegal 54 %, v letu 2020 42 % ter v letu 2021 26 %.

V strukturi poseka v obdobju 1999–2023 prevladuje posek iglavcev, s povprečno 59 %. Se pa po podatkih ZGS posek iglavcev od leta 2018 naprej zmanjšuje. V letu 2023 je bil posek ocenjen na 5,3 milijona m<sup>3</sup> in tako je dosegal 74 % možnega poseka po gozdnogospodarskih načrtih. Intenziteta sečnje je večja v državnih gozdovih in je v letu 2023 znašala 5,1 m<sup>3</sup>/ha, medtem ko je bila v zasebnih gozdovih in gozdovih v lasti lokalnih skupnosti 3,3 m<sup>3</sup>/ha.

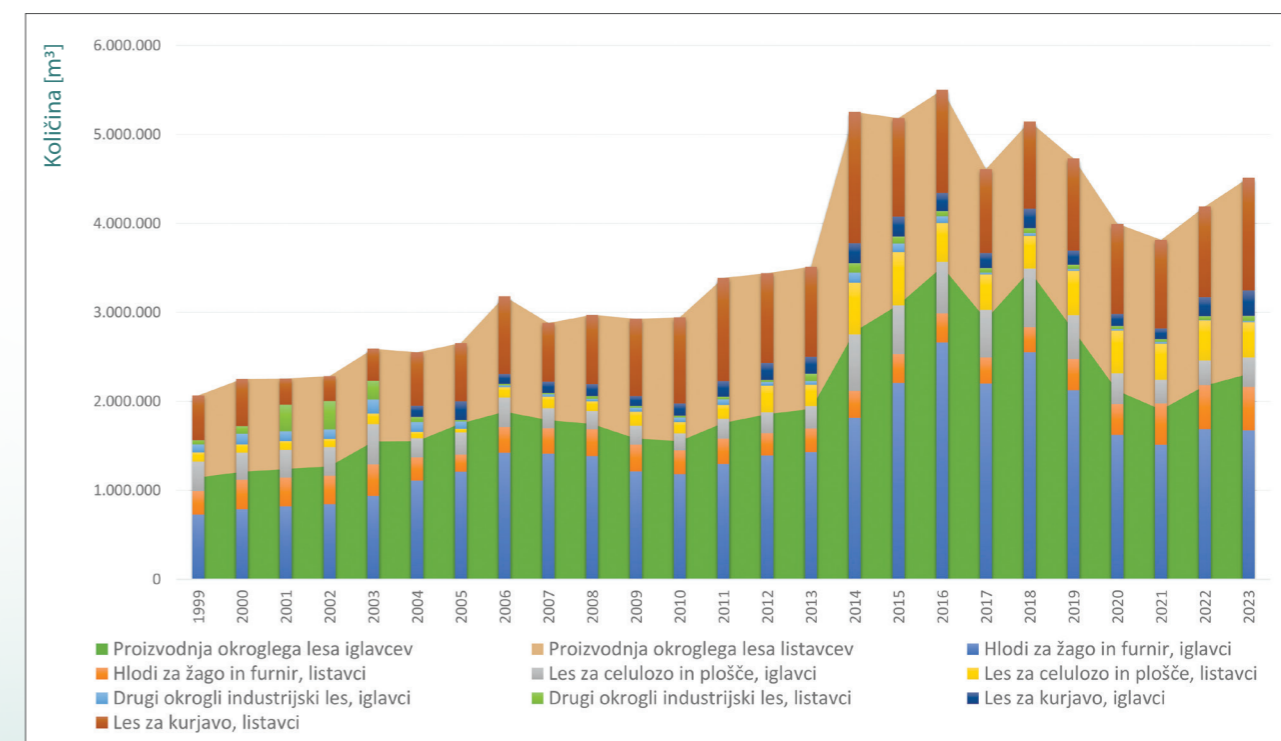


Slika 27: Evidentiran posek iglavcev in listavcev za obdobje od leta 1999–2021 (količine so prikazane v bruto kubičnih metrih) (vir: Zavod za gozdove Slovenije, preračun: Gozdarski inštitut Slovenije)

## Proizvodnja gozdnih lesnih sortimentov v Sloveniji

Proizvodnja gozdnih lesnih sortimentov (v nadaljevanju GLS) je eden ključnih podatkov za spremljanje gospodarjenja z gozdovi in za načrtovanje razvoja predelave lesa. Proizvodnja GLS je bila največja v času obsežnih naravnih motenj v gozdovih, z rekordnim obsegom leta 2016, ki znaša 5,50 milijona neto m<sup>3</sup>. V strukturi proizvodnje GLS prevladuje skupina hlodi za žago in furnir (povprečno 52 %), sledi les za kurjavo (povprečno 27 %), les za celulozo in plošče (povprečno 19 %), najmanj (1 %) je ostalega tehničnega lesa (npr. les za drogove, taninski les). Strukturi proizvodnje GLS iglavcev in listavcev se med seboj bistveno razlikujeta po namenu rabe; pri iglavcih s povprečno 76 % prevladujejo hlodi, pri listavcih pa s povprečno 54 % prevladuje les za kurjavo.

V letu 2023 je obseg proizvodnje GLS znašal 4,52 milijona m<sup>3</sup>, kar je 8 % več v primerjavi z letom 2022. Eden izmed glavnih razlogov za povečanje proizvodnje GLS v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 je večji obseg sanitarnega poseka (42 % glede na skupni posek v letu 2023). Zaradi prenamnožitve podlubnikov, ki se je začela po izredno vročem in sušnem poletju 2022, snegolomov in vetroloma v prvi polovici leta 2023, so poškodbe presegle mejo za razglasitev naravne nesreče po Zakonu o dodatnih ukrepih za odpravo posledic škode zaradi prenamnožitve populacije podlubnikov. Večjo poškodovanost gozdov so povzročila tudi poletna neurja z močnim vetrom. Proizvodnja GLS iglavcev je v letu 2023 znašala 2,31 milijona m<sup>3</sup> in se je povečala za 6 % v primerjavi z letom 2022. Proizvodnja GLS listavcev se od leta 2020 naprej povečuje, v letu 2023 je znašala 2,21 milijona m<sup>3</sup> (+10 % v primerjavi z letom 2022). V strukturi



Slika 28: Struktura proizvodnje gozdnih lesnih sortimentov v Sloveniji v obdobju 1999–2023 (količine so prikazane v neto kubičnih metrih) (vir: Gozdarski inštitut Slovenije)

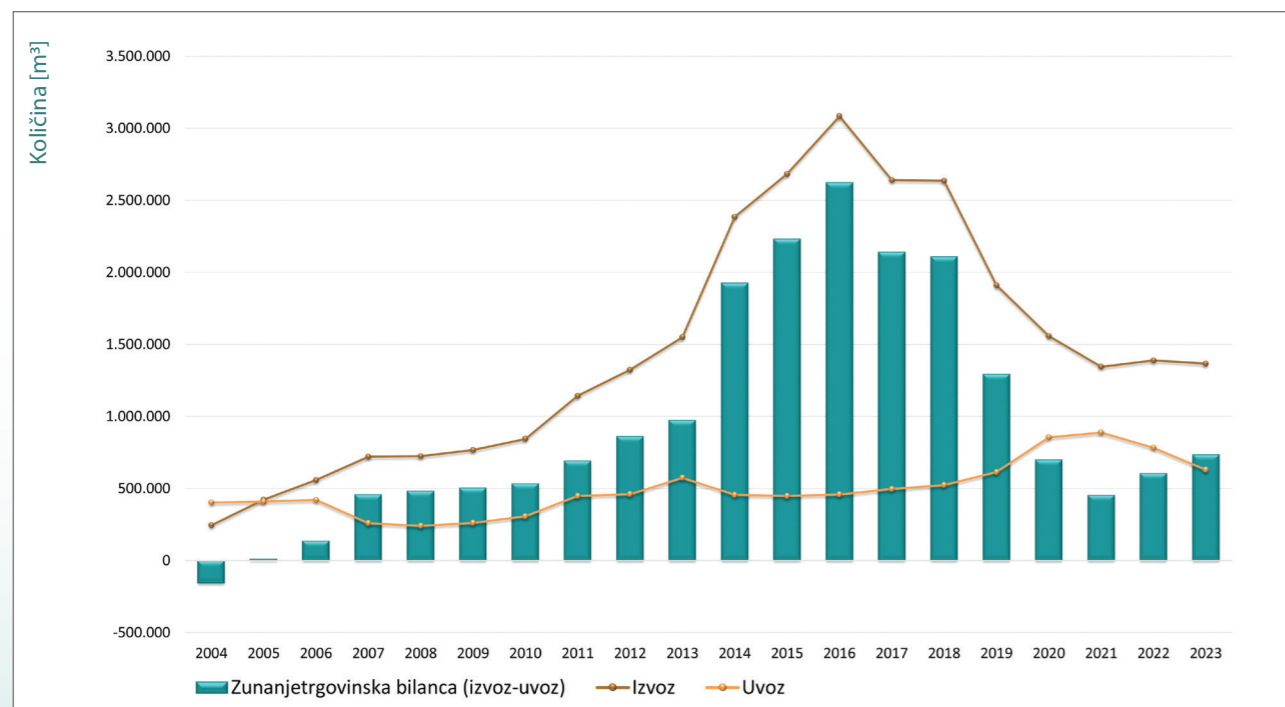
proizvodnje GLS iglavcev s 73 % prevladujejo hlodi za žago in furnir, pri proizvodnji GLS listavcev pa s 57 % prevladuje les za kurjavo.

Od leta 2021 naprej ostaja izvoz okroglega lesa konstanten; v letu 2023 je znašal 1,367 milijona m<sup>3</sup>, kar je 2 % manj v primerjavi z letom 2022. V strukturi izvoza okroglega lesa v letu 2023 z 39 % oz. 527.000 m<sup>3</sup> prevladuje skupina okrogli industrijski les listavcev, pri čemer prevladuje les bukve vseh dimenzij. Po večletnem trendu rasti uvoza okroglega lesa, se je le-ta v letu 2021 zaustavil, saj beležimo v zadnjih dveh letih upad; le-ta je v letu 2023 znašal 630.000 m<sup>3</sup>. V strukturi uvoza okroglega lesa v letu 2023 s 37 % prevladuje skupina hlodi iglavcev za žago in furnir. Zunanjetrgovinski presežek okroglega lesa se povečuje in je v letu 2023 znašal 737.000 m<sup>3</sup>.

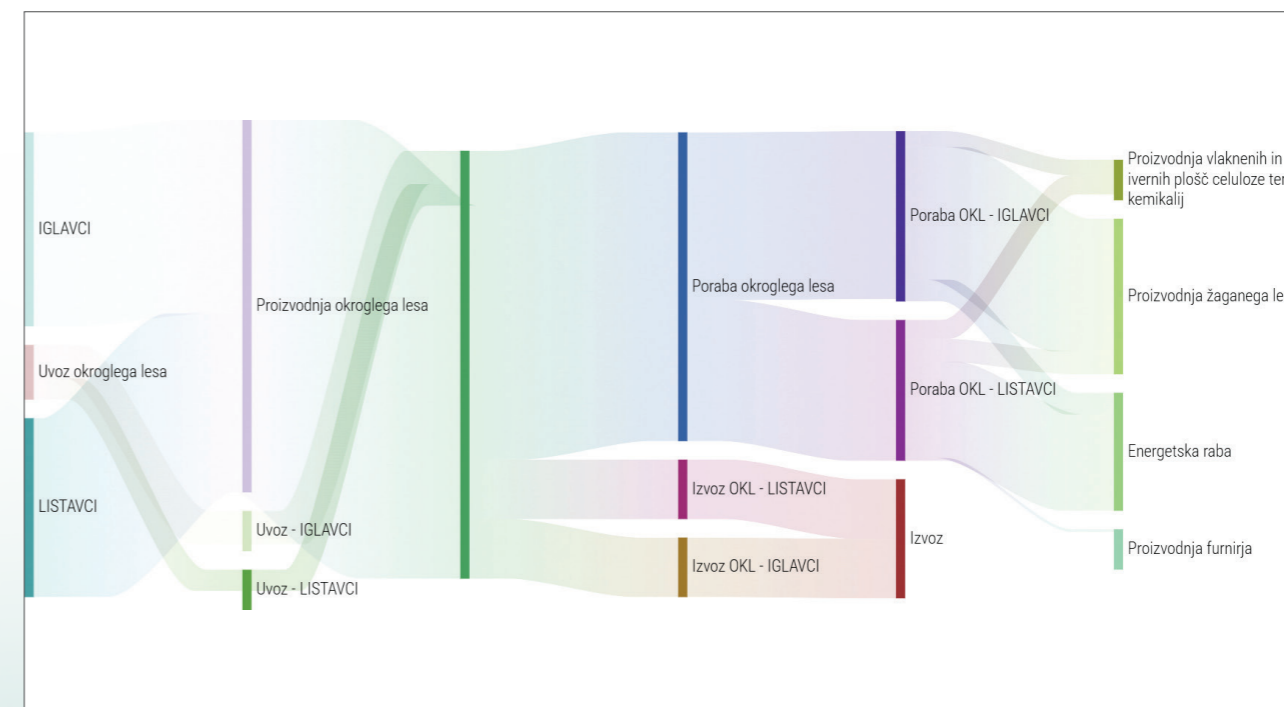
Od tega je bilo 427.000 m<sup>3</sup> zunanjetrgovinskega presežka pri GLS listavcev namenjenih za industrijsko predelavo.

Tekom leta 2023 se je slovenski trg GLS začel ohlajati. Pomembni dejavniki, ki so v letu 2023 vplivali na trg z lesom in sečnjo v gozdovih v Sloveniji so zaton evropskega in svetovnega gradbenega sektorja, pojemajoča konkurenčnost žagarske panoge in drugih lesnopredelovalnih obratov, naravne motnje v gozdovih (snegolomi, vetrolomi), prenamnožitve podlubnikov, obsežne poplave. Predvsem zaradi prenamnožitve podlubnikov, snegolomov in vetroloma, je bilo v letu 2023 po strokovnih ocenah za 10 % več GLS na trgu iz zasebnih gozdov, kot v letu 2022. Ocenjuje se, da so v letu 2023 zasebni lastniki dali na trg 61 % pridobljenih GLS, ostalo so porabili

za pokrivanje lastnih potreb po lesu. V strukturi odkupa GLS iz zasebnih gozdov je v letu 2023 z več kot 50 % prevladoval odkup hlodovine iglavcev, sledi odkup lesa iglavcev za celulozo in plošče. V letu 2023 so se povprečne letne odkupne cene iz zasebnih gozdov zmanjšale pri sortimentih iglavcev, povečale pa pri listavcih. Najbolj se je zmanjšala povprečna cena za hlodovino iglavcev (-16 %) in je v letu 2023 znašala 80,54 EUR/m<sup>3</sup> brez DDV. V primerjavi z letom 2022, se je povprečna letna odkupna cena iz zasebnih gozdov najbolj povečala za bukovo hlodovino (+12 %) in drug okrogli industrijski les (tehnični les: npr. drogovi, taninski les, les za ograje, stebre, pilote,...) (+16 %). Povprečna cena hlodovine bukve je v letu 2023 znašala 89,71 EUR/m<sup>3</sup> brez DDV. Cena hlodovine hrasta že več kot desetletje narašča, v letu 2023 je znašala 248,38 EUR/m<sup>3</sup> brez DDV.



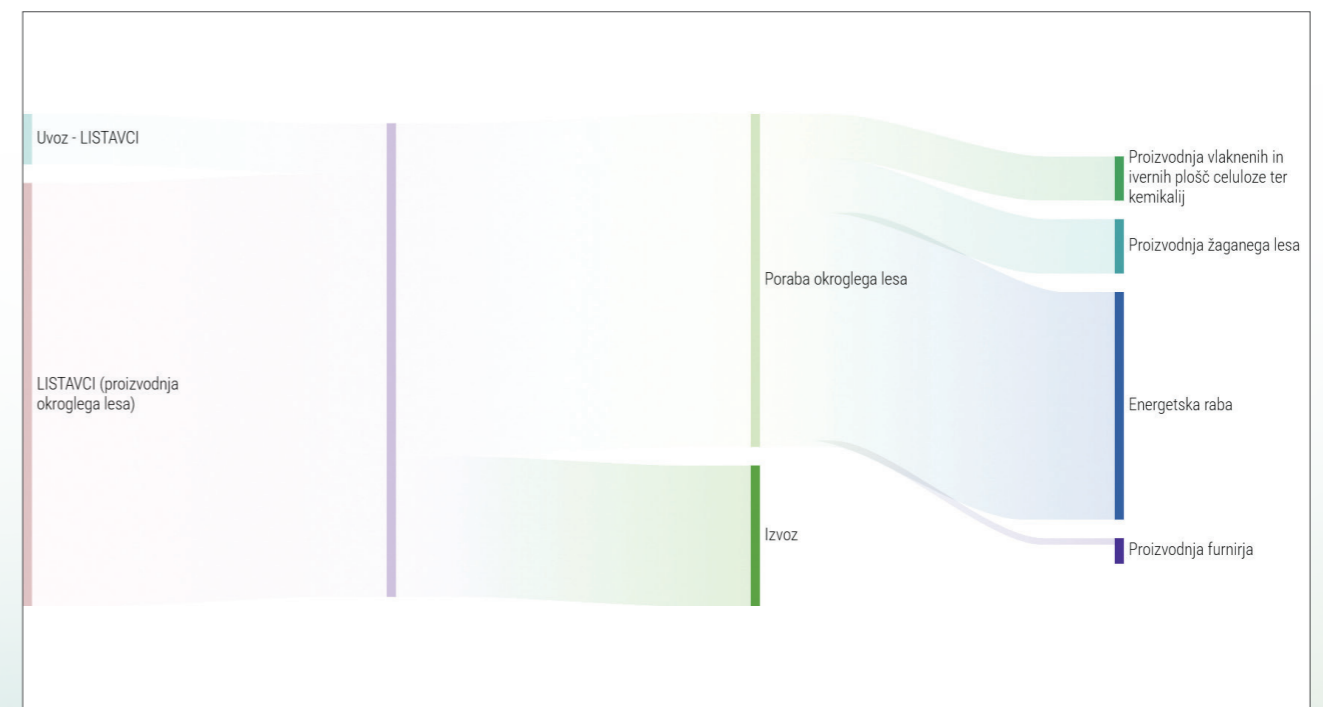
Slika 29: Izvoz, uvoz in zunanjetrgovinska bilanca gozdnih lesnih sortimentov v Sloveniji v obdobju 2004–2023 (Vir: Statistični urad RS)



Slika 30: Tokovi okroglega lesa v Sloveniji v letu 2023 (Vir: Gozdarski inštitut Slovenije; <https://wcm.gozdis.si/>)



Slika 31: Tokovi okroglega lesa iglavcev v Sloveniji v letu 2023  
(Vir: Gozdarski inštitut Slovenije; <https://wcm.gozdis.si/>)



Slika 32: Tokovi okroglega lesa listavcev v Sloveniji v letu 2023  
(Vir: Gozdarski inštitut Slovenije; <https://wcm.gozdis.si/>)

## Trg lesnih goriv v Sloveniji

Gospodinjstva porabijo v energetske namene povprečno okoli 1,5 milijona ton lesnih goriv, med katerimi prevladujejo polena, sledijo peleti, sekanci in nazadnje briketi. V malih kurilnih napravah, razen v odprtem kaminu, je dovoljeno uporabljati naravni les v vseh oblikah (drva, žagovina, kosi, odrezki, lubje, storži) in lesne ostanke, ki nastajajo pri obdelavi in predelavi lesa ter proizvodnji pohištva, brikete ali pelete iz naravnega lesa, plinsko olje, druge vrste tekočega goriva ter zemeljski plin in utekočinjeni naftni plin.

V odprtem kaminu se lahko uporablja le naravni les v kosih, vključno s skorjo (polena, sekanci, dračje, storži), lesne ostanke ter brikete ali pelete iz naravnega lesa.

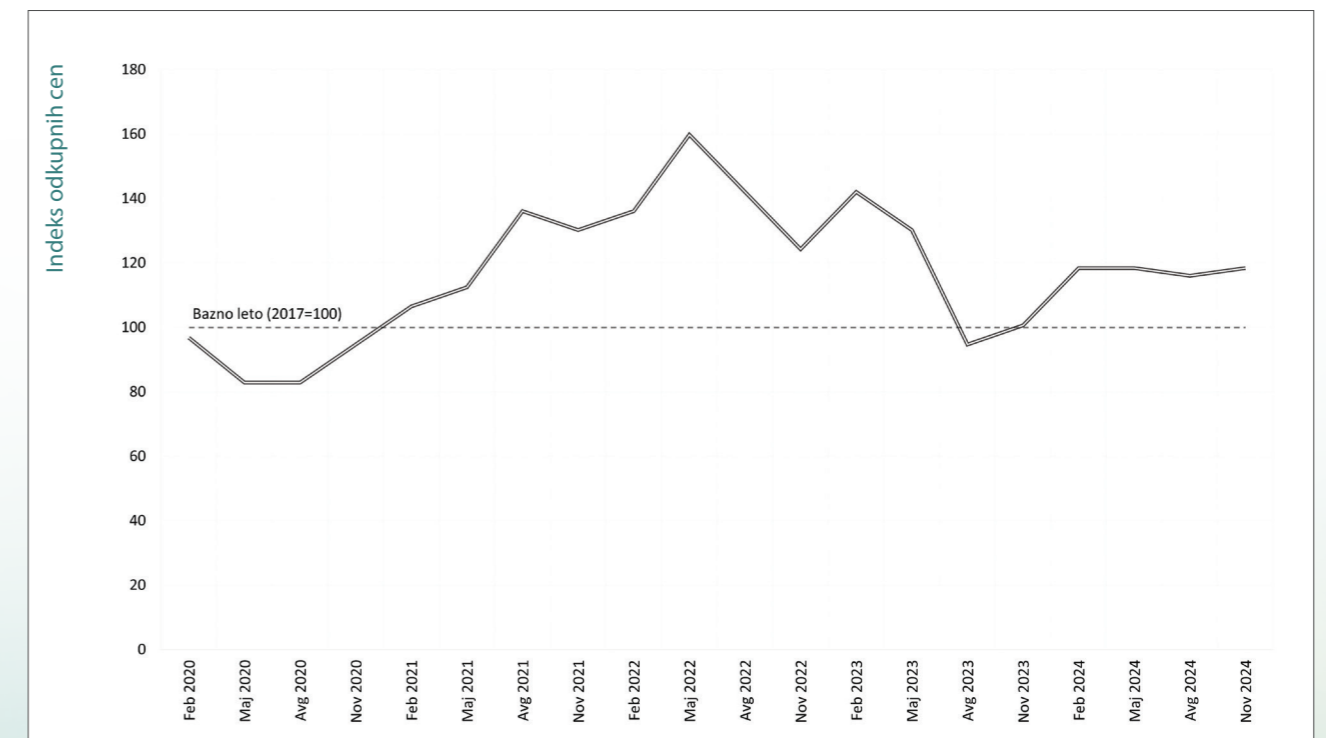
V zadnjih letih je v Sloveniji veliko gospodinjstev prešlo na ogrevanje z električno energijo in na zemeljski plin, posledično se zmanjšuje število uporabnikov lesnih goriv. Kljub temu v strukturi rabe energentov v gospodinjstvih predstavljajo lesna goriva še vedno največji delež in sicer 34 %, kar je najmanj po letu 2004, skoraj tretjino pa predstavlja električna energija (31 %).

Lesna goriva so in bodo pomemben energent, predvsem na podeželju zaradi dolge tradicije rabe lesa za ogrevanje, kot tudi dostopa do gozda in še vedno zadostne razpoložljivosti lesa. So tudi okolju prijaznejša kot fosilna goriva zaradi sodobnih kurilnih naprav in kakovostnih lesnih goriv, pridobljenih skladno z načeli trajnosti in sonaravnosti. Pomemben je tudi ekonomski vidik. Cene lesnih goriv spremlja Gozdarski inštitut Slovenije in jih redno objavlja na spletnem portalu WCM/InfoGozd <http://wcm.gozdis.si/cene-lesnih-goriv>.

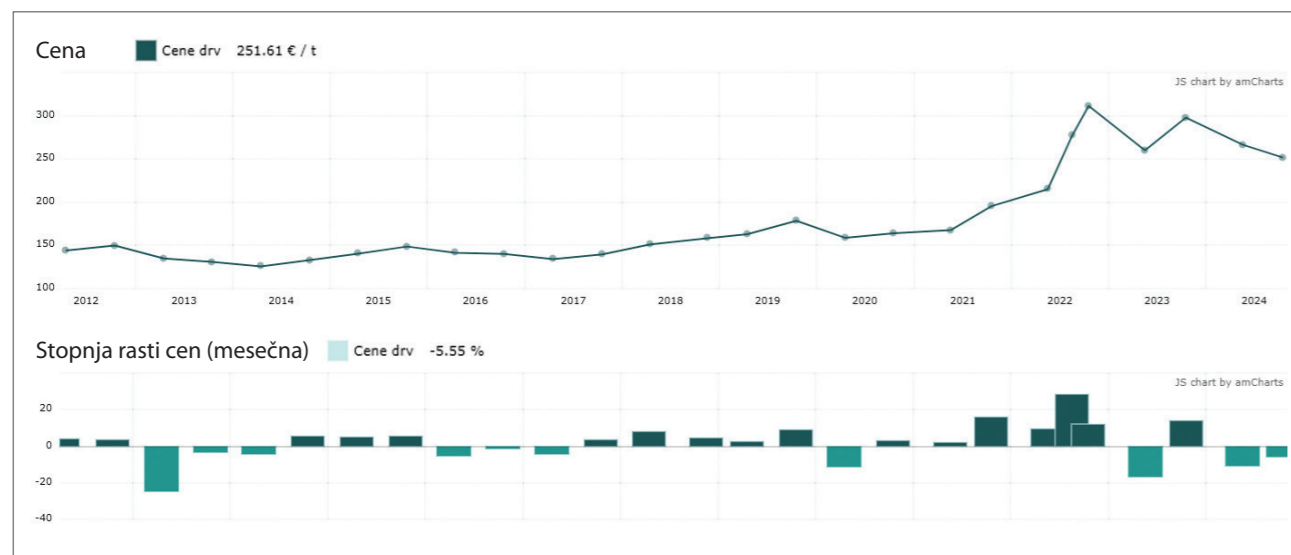
Drva v Sloveniji predstavljajo lokalno razpoložljiv vir energije in energetske neodvisnosti gospodinjstev. Po podatkih SURS je bila raba drv največja v letu 2007 ko je presegala 1,5 milijona ton, v letu 2023 pa je bila ocenjena samo še na 878.450 t. Z upoštevanjem dejstva, da imajo drva v povprečju 25 % vsebnost vode in da so praviloma izdelana iz listavcev ocenjujemo, da je znašala njihova poraba v letu 2023 1,1 milijona m<sup>3</sup> (podatki SURS, preračun GIS). Večina tega lesa izvira neposredno iz gozdov, del pa iz negozdnih površin. Za učinkovito zgorevanje, ki zmanjšuje emisije prašnih delcev, morajo biti drva za rabo v malih kurilnih napravah suha. Na slovenskem



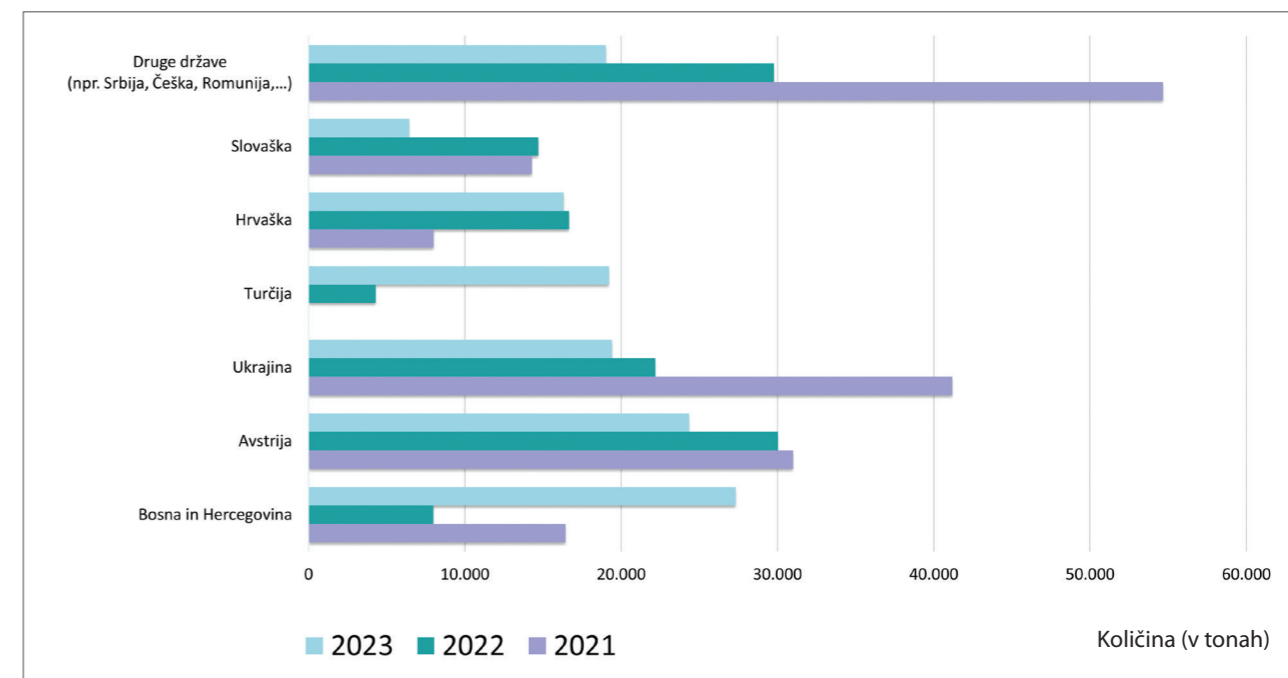
Slika 33: Skladišče poškodovanega lesa zaradi gradacije podlubnikov v Kočevju (Foto: arhiv Gozdarski inštitut Slovenije)



Slika 34: Trend gibanja indeksa odkupnih cen hlovov smreke kakovostnega razreda B v četrtletjih obdobja 2020–2024. Bazno leto je leto 2017 (2017 = 100) (Vir: Gozdarski inštitut Slovenije)



Slika 35: Cene drv/polen vlažnosti 20 % in dolžine 25 cm ter stopnja rasti cen v obdobju 2012 – 2024 (cene so prikazane v EUR/t z DDV) (Vir: Gozdarski inštitut Slovenije; <https://wcm.gozdis.si/>).



Slika 36: Uvoz lesnih peletov v Slovenijo po državah v obdobju 2021–2023 (Vir: Statistični urad RS)



trgu je največje povpraševanje po bukovih drveh z vsebnostjo vode okoli 20 % (zračno suha drva) ter dolžine med 25 in 33 cm. Cena takšnih drv je ob koncu kurilne sezone 2023/24 (konec aprila 2024) znašala 266 evrov na tono (oz. 133 EUR/prm z DDV).

Glavni porabniki lesnih peletov so gospodinjstva, sledijo večji javni objekti ter drugi uporabniki. Glede na podatke o proizvodnji peletov v Sloveniji, ki jih zbira Gozdarski inštitut Slovenije, se proizvodnja peletov v Sloveniji v zadnjih 10 letih konstantno povečuje. V Sloveniji je bilo v letu 2023 evidentiranih 32 proizvajalcev, med katerimi prevladujejo manjši proizvajalci, ki proizvedejo do 10.000 t peletov letno. Domača proizvodnja peletov je v letu 2023 znašala 164.000 ton, kar pomeni, da se količina proizvodnje v primerjavi s letom 2022 ni niti povečala niti zmanjšala.

Leto 2023 je tretje zaporedno leto, ko je Slovenija neto izvoznica lesnih peletov. Zunanjetrgovinski presežek tako kaže na večjo proizvodnjo od porabe. V letu 2023 smo podobno kot v letu 2022 največ peletov izvozili v Italijo (79 % skupnega izvoza), z 8 % deležem sledi Avstrija. Po letu 2021 smo zaradi vojne v Ukrajini izrazito zmanjšali uvoz peletov s teh območij, v letu 2023 smo ga več kot preplopolovili v primerjavi s letom 2021 in 2020. V letu 2023 smo največ peletov uvozili iz Bosne in Hercegovine, sledi Avstrija in Ukrajina.

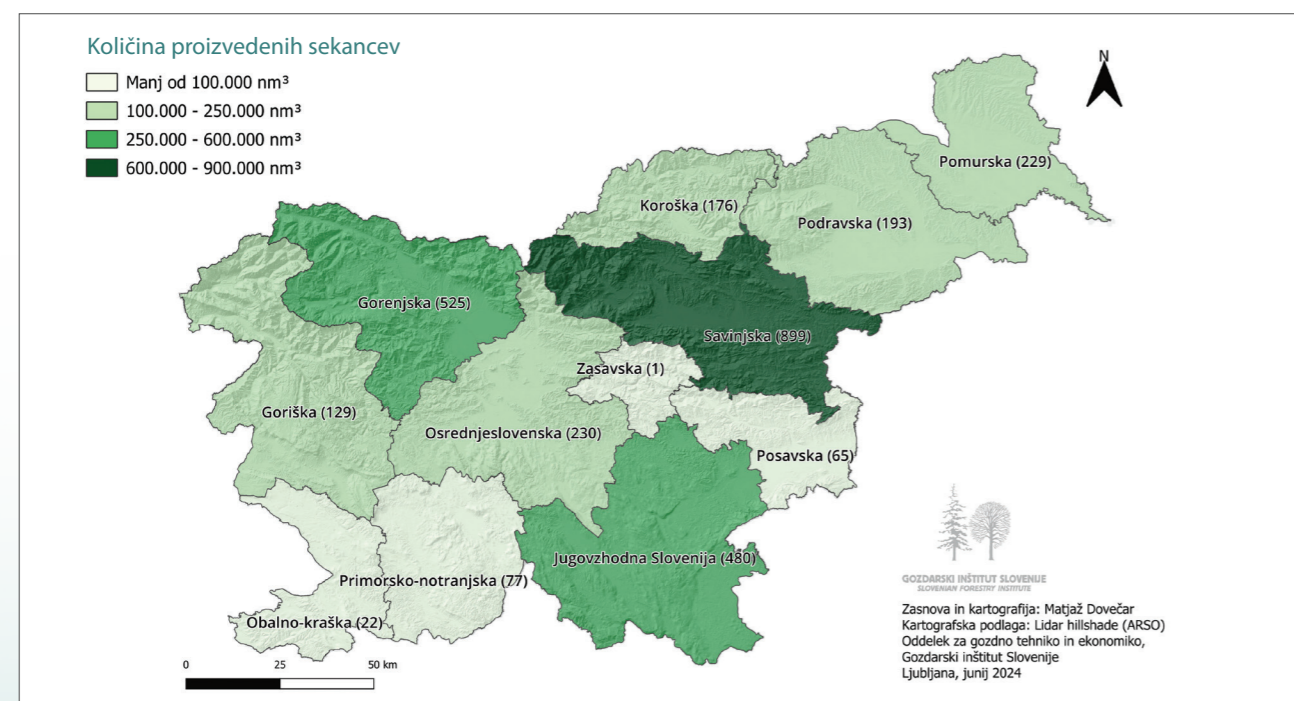
Za pelete pakirane v 15 kg vreče smo ob koncu kurilne sezone 2023/24 (konec aprila 2024) odšteli v povprečju 358 EUR/t z DDV, kar je 15 % manj kot oktobra 2023, torej ob začetku kurilne sezone. V primerjavi s koncem kurilne sezone 2022/23 je cena za 7 % manjša. Kaže, da se cene peletov vračajo na stanje pred letom 2022, ko so se cene

večale zaradi strahu pred energetske krizo (več kot 100 % povečanje); tudi razlike med začetkom in koncem kurilne sezone so manjše. Peleti v razsutem stanju so v povprečju do 41 EUR/tono (11 %) cenejši, peleti v tako imenovanih »Big-Bag« vrečah pa so v povprečju do 46 EUR/tono (13 %) cenejši, v primerjavi s peleti kupljenimi v 15 kilogramskih vrečah. Največje je povpraševanje po peletih pakiranih v 15 kg PVC vreče ter zložene na paleto, zato je tudi cena večja. Cena se razlikuje tudi glede na mesto nakupa. Pri slovenskih proizvajalcih so cene običajno najmanjše, največje so pri distributerjih. V aprilu 2024 peleti prvič (od začetka zbiranja cen v letu 2011) niso najdražja oblika lesne biomase, saj so se za nekoliko dražje izkazali lesni briketi. So pa bili v času raziskave peleti 36 % cenejši od cene kurilnega olja. Cena kurilnega olja se je od oktobra 2023 zmanjšala za 6 % in je konec aprila 2024 znašala 119 €/MWh, cena peletov pa 76 €/MWh. Največjo razliko med

ceno peletov in kurilnega olja smo zabeležili v drugi polovici leta 2012, ko so bili peleti za skoraj 50 % cenejši glede na ceno kurilnega olja. Tako veliki razliki smo se približali tudi v maju 2022, ko je razlika znašala kar 46 %.

Rezultati analiz Gozdarskega inštituta Slovenije kažejo, da se kakovost lesnih peletov v Sloveniji izboljšuje. V letu 2023 je bil delež peletov uvrščenih v kakovostni razred A1 največji do sedaj (77 %). Poleg tega se je na trgu povečala ponudba najboljših peletov in je na trgu dostopnih vse več certificiranih peletov.

Lesni sekanci se porabljajo predvsem za energetske namene v srednje velikih in velikih kurilnih napravah. Največji uporabnik lesnih sekancev je Termoelektrarna toplarna Ljubljana s porabo okrog 110.000 ton letno. Poraba sekancev, namenjenih za energetske namene in



Slika 37: Proizvodnja sekancev po statističnih regijah v letu 2023. Podatki se nanašajo na sedež proizvajalca sekancev in ne na lokacijo zajema biomase. Ob imenu regije je v oklepaju navedena proizvodnja v 1.000 nm<sup>3</sup> (Vir: Gozdarski inštitut Slovenije, 2024).

Slika 38: Žagan les listavcev v Sloveniji (Foto: Špela Ščap)

za proizvodnjo, v industrijah lesnih kompozitnih plošč, mehanske celuloze in kemikalij se je v letu 2023 povečala za več kot dve tretjini v primerjavi z letom 2022. Glede na podatke o zunanji trgovini, je Slovenija v letu 2023 na tuji trg izvozila 468.055 ton lesnih sekancev, kar je 25 % manj v primerjavi z letom 2022. Od tega smo izvozili 61 % količin na avstrijski trg, 16 % na italijanski, 13 % na hrvaški trg, in 10 % na madžarski trg. Uvoz lesnih sekancev je v letu 2023 znašal 80.684 ton in je bil 11 % manjši kot v letu prej; večji del količin (87 %) smo uvozili iz sosednje Hrvaške, s 7 % sledi Italija.

Glede na popis v prvi polovici leta 2024 ima v Sloveniji 235 pravnih in fizičnih subjektov v lasti 263 sekalnikov. Skupno število evidentiranih sekalnikov je od predhodnega popisa večje za 9 %.

Proizvodnja sekancev je prvič preseгла 3 milijone nm<sup>3</sup> in je po naših ocenah v letu 2023 znašala 3,037 milijona nm<sup>3</sup> oz. 20 % več od predhodnega popisa iz leta 2021. Po številčnosti prevladujejo majhni sekalniki z zmogljivostjo do 30 nm<sup>3</sup>/h (nasuti m<sup>3</sup> sekancev na obratovalno uro), ki predstavljajo 44 % vseh evidentiranih sekalnikov. S 30 % deležem jim sledijo srednji sekalniki (zmogljivosti 30-100 nm<sup>3</sup>/h), s 26 % deležem pa veliki sekalniki z zmogljivostjo več kot 100 nm<sup>3</sup>/h. Kot v predhodnih popisih tudi tokrat prevladujejo premični ali mobilni sekalniki, takih je kar 89 % vseh. Evidentirani sekalniki kot vrsto surovine večinoma uporabljajo sečne (30 %) in žagarske ostanke (28 %). Sledi uporaba okroglega lesa (24 %), zunaj gozdne biomase (14 %) ter ostalega (npr. odsluženega) lesa (4 %).

## Raba gozdnih lesnih sortimentov v Sloveniji

Trend naraščanja bilančne porabe GLS iglavcev se je v letu 2023 zaustavil, medtem ko se poraba GLS listavcev še naprej povečuje. V letu 2023 je skupna poraba znašala 3,777 milijona m<sup>3</sup> (+5 % v primerjavi z letom 2022), pri čemer ocenjujemo največjo porabo slovenskega lesa po letu 2016, ki je predstavljala 83 % skupne porabe. Po nekaj letnem povečevanju porabe okroglega lesa v industriji, se je le-ta v letu 2023 zmanjšala v primerjavi z letom 2022, na račun zmanjšanja porabe iglavcev. Bilančna poraba okroglega lesa v industriji je v letu 2023 znašala 2,271 milijona m<sup>3</sup>, (-5 % v primerjavi z

letom 2022), od tega je bil obseg porabe iglavcev 1,760 milijona m<sup>3</sup> (-8 % v primerjavi z letom 2022) in obseg porabe listavcev 511.000 m<sup>3</sup> (+5 % v primerjavi z letom 2022). Največ okroglega lesa so v letu 2023 predelala podjetja v industriji žaganega lesa in furnirja (1,86 milijona m<sup>3</sup>), od tega je s 84 % prevladovala predelava iglavcev.

Največ okroglega lesa so v letu 2023 predelala podjetja v industriji žaganega lesa in furnirja (1,860 milijona m<sup>3</sup>), od tega je z 84 % prevladovala predelava iglavcev. Sledijo industrije lesnih kompozitov, mehanske celuloze in kemikalij, ki so skupno predelale 0,39 milijona m<sup>3</sup> (-19 % v primerjavi z letom 2022), od tega je bilo 54 %



Slika 39: Skladišče lesnih sekancev za proizvodnjo vlaknenih plošč (Foto: Š. Ščap)



Slika 40: Minimalne, maksimalne in srednje vrednosti (mediana) zbranih prodajnih cen za konstrukcijski les smreke za posamezna četrtletja obdobja 2021–2024.

*Opomba:* Kategorija konstrukcijski les zajema sledeče proizvode: Deske 18 do 40 mm, nesušene (Deske); Konstrukcijski les C24/S10, nesušen (KL C24/S10 (n)); Letve 30 do 40 mm in širine 50 mm s CE oznako, nesušene; 30 do 40 mm in širine 50 mm brez CE oznake, nesušene (Letve); Plohi debeline nad 40 mm, nesušeni (Plohi); Konstrukcijski les brez CE oznake, nesušen, ki za prejšnja obdobja z izjemo avgust 2024 zajema: tramove 60 x 80 mm (do 5 m), tramove 100 x 200 mm (do 5 m), tramove 140 x 140 mm (do 5 m), tramove 140 x 140 mm (nad 6 m) (Tramovi/KL brez CE (n)); Prodajne cene so prikazane v EUR/m<sup>3</sup> brez vključenega DDV in prevoza.

lesa listavcev. Velik porabnik okroglega lesa so gospodinjstva, ki porabijo nad milijon m<sup>3</sup> lesa za kurjavo letno, vendar del tega izvira tudi iz negozdnih virov. Nedavna raziskava Gozdarskega inštituta Slovenije iz leta 2023 je pokazala, da 34 % gospodinjstev sodelujočih v raziskavi za ogrevanje kot glavni/primarni energent uporablja lesna goriva, od tega z 78 % prevladuje poraba drv.

Trend povečevanja predelave hlodov iglavcev za žago in furnir se je v letu 2023 zaustavil; glavni razlogi za to so stagnacija evropskega in svetovnega gradbenega sektorja in posledično zmanjšano povpraševanje, visoke cene energentov,

inflacija, znižanje cen primarnih lesnih izdelkov in konkurenčnost na trgu gozdnih lesnih sortimentov. V letu 2024 so se po podatkih Gozdarskega inštituta Slovenije prodajne cene žaganega lesa iglavcev v povprečju zmanjšale v primerjavi z letom 2023 in 2022. Po metodologiji zbiranja prodajnih cen, v kategorijo konstrukcijski les, uvrščamo konstrukcijski les C24/S10 s CE in brez CE oznake, deske, plohe ter letve. Srednja vrednost (mediana) konstrukcijskega lesa smreke je v februarju 2024 znašala 260 EUR/m<sup>3</sup> brez DDV, v maju 250 EUR/m<sup>3</sup> brez DDV, v avgustu pa se je povečala na 280 EUR/m<sup>3</sup> brez DDV.

V letu 2020 je Gozdarski inštitut Slovenije opravili obsežno raziskavo med žagarskimi obrati, v kateri je bilo evidentiranih 328 žagarskih podjetij. Skupno je v Sloveniji glede na podatke raziskave 510 žagarskih obratov. Z raziskavo evidentirana količina razžagane hlodovine je v letu 2019 znašala 1,71 milijona m<sup>3</sup>, od tega je bilo 84 % iglavcev. Po končani raziskavi je bil izdelan tudi interaktivni zemljevid žagarskih obratov, ki je prosto dostopen na spletnem portalu WCM/InfoGozd: <https://wcm.gozdis.si/sl/podatki/zemljevidi/2021061013094929/zemljevid-deleznikov-gozdno-lesne-verige/>.

Proizvodnja žaganega lesa listavcev se je v letu 2023 povečala v primerjavi z letom 2022 in je znašala 159.000 m<sup>3</sup>, kar je največ po letu 2007. Po podatkih Gozdarskega inštituta Slovenije, je v Sloveniji trenutno manj kot 20 žagarskih obratov, ki predelajo več kot 5.000 m<sup>3</sup> hlodovine listavcev na leto.

Za slovensko lesnopredlovalno industrijo so pomembna tudi podjetja, ki se ukvarjajo s predelavo okroglega industrijskega lesa slabše kakovosti. To so industrije lesnih kompozitnih plošč, mehanske celuloze in kemikalij. Za proizvodnjo vlaknenih plošč, mehanske celuloze in tanina se letno porabi okrog 500.000 m<sup>3</sup> gozdnih lesnih sortimentov na leto.

## Certificirani lesni proizvodi

Po sistemu FSC je bilo v drugi polovici leta 2024 certificiranih 272.417 ha gozdov. To predstavlja 22 % površine vseh gozdov v Sloveniji. Med FSC certificiranimi gozdovi prevladujejo gozdovi v državni lasti in sicer z 87 %. Družba SiDG d. o. o., ki gospodari z državnimi gozdovi, je poleg certifikacije državnih gozdov tudi nosilec štirih skupinskih FSC certifikatov. V sklopu FSC SiDG skupinskih shem je trenutno certificiranih 33.182 ha gozdov sedmih večjih zasebnih gozdnih veleposestnikov, 77 lesnopredelovalnih podjetij ter 11 trgovcev z lesom.

Površina po sistemu PEFC certificiranih gozdov se neznatno povečuje in je v drugi polovici leta 2024 znašala 302.644 ha. Večji del (81 %) te površine predstavljajo državni gozdovi v upravljanju družbe SiDG d. o. o.. V regijsko shemo certificiranja PEFC je vključenih vse več lastnikov gozdov, ki gospodarijo s svojim gozdom; v letu 2023 je bilo teh lastnikov skupaj 1.281.



Slika 41: Foto M. Čater

## Viri

- Dovečar, M., Gačo, A., Jež, M., Krajnc, N., Meden, V., Saražin, J., Stare, D., Ščap, Š., Triplat, M., Vodičar, D. 2024. Popis sekalnikov 2024. Ljubljana: Gozdarski inštitut Slovenije, založba Silva Slovenica.
- Gozdarski inštitut Slovenije, 2024a. Struktura proizvodnje gozdnih lesnih sortimentov za leto 2023, interna podatkovna baza.
- Gozdarski inštitut Slovenije, 2024b. Struktura nabave okroglega lesa, obseg proizvodnje lesnih proizvodov in obseg porabe lesnih sekancev ter lesnih ostankov lesnopredelovalnih podjetij v letu 2023, 2024 in 2025, interna podatkovna baza.
- Gozdarski inštitut Slovenije, 2025a. Interna podatkovna zbirka o cenah lesnih goriv.
- Gozdarski inštitut Slovenije, 2025b. Interna podatkovna zbirka o odkupnih cenah gozdnih lesnih sortimentov iz zasebnih gozdov na kamionski cesti.
- Gozdarski inštitut Slovenije, 2025c. Interna podatkovna zbirka o prodajnih cenah žagarskih proizvodov iglavcev.
- Stare, D., Ščap, Š., Jež, M. 2024. Trg lesnih peletov v letu 2023. InfoGozd: skrbno z gozdom, 5, 6: 25-32. DOI: 10.20315/10.20315/IG.2024.0030
- Stare, D. 2024. Znane so cene lesnih goriv na slovenskem trgu: rahlo znižanje ob koncu kurilne sezone. InfoGozd: skrbno z gozdom, 5, 5: 8-10. DOI: 10.20315/10.20315/IG.2024.0024
- Stare, D., Dremelj, M., Gačo Jež, A. 2024. Kakovost peletov na slovenskem trgu v letu 2024. InfoGozd: skrbno z gozdom, 5, 9: 7-31. DOI: 10.20315/10.20315/IG.2024.0046.
- Stare, D., Dremelj, M. 2024. Znižanje cen lesnih goriv ob začetku nove kurilne sezone. InfoGozd: skrbno z gozdom, 5, 10: 10-12. DOI: 10.20315/10.20315/IG.2024.0048
- Statistični urad RS, 2025a. Odkup lesa v Sloveniji, podatkovna zbirka Si-Stat. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/1656401S.px> (14. 2. 2025)
- Statistični urad RS, 2025b. Končna poraba energije po vrsti energetskega vira (naravne enote), gospodinjstva, podatkovna zbirka Si-Stat. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/1815404S.px> (20. 2. 2025)
- Statistični urad RS, 2024. Izvoz in uvoz blaga po šifrah Kombinirane nomenklature, podatkovna zbirka Si-Stat. <https://pxweb.stat.si/sistat/sl/Podrocja/Index/141/trgovina-in-storitve> (6. 11. 2024)
- Ščap, Š., Krajnc, N., Prislán, P. 2021. Stanje žagarske panoge v Sloveniji v letu 2019. Gozdarski vestnik, 79, 10: 363-375.
- Ščap, Š. 2024. Značilnosti zunanje trgovine z okroglim lesom v letu 2023. InfoGozd: skrbno z gozdom, 5, 3: 21-26. DOI: 10.20315/IG.2024.0013
- Ščap, Š. 2024. Povečana proizvodnja in zmanjšana poraba okroglega lesa za industrijsko predelavo v letu 2023. InfoGozd: skrbno z gozdom, 5, 5: 18-25. DOI: 10.20315/10.20315/IG.2024.0026
- Ščap, Š. 2024. Odkup gozdnih lesnih sortimentov iz zasebnih gozdov v letu 2023. InfoGozd: skrbno z gozdom, 5, 8: 4-8. DOI: 10.20315/10.20315/IG.2024.0039
- Ščap, Š., Dremelj, M., Stare, D., Remić, T. 2024. Stanje na trgu okroglega lesa in lesnih proizvodov v Sloveniji v letih 2023 in 2024 (ang. Market Statement Slovenia). UNECE, Country Market Statements: <https://unece.org/forests/country-market-statements>
- Ščap, Š. 2024. Tokovi okroglega lesa v Sloveniji v letu 2023. InfoGozd: skrbno z gozdom, 5, 11: 6-10. DOI: 10.20315/10.20315/IG.2024.0052
- Zavod za gozdove Slovenije, 2024a. Podatkovna zbirka Timber za obdobje 1999–2023.
- Zavod za gozdove Slovenije, 2024b. Poročilo Zavoda za gozdove Slovenije o gozdovih za leto 2023, 122 str.

